

SAK NR:	O-Sak 06/01-2020
FRA:	SEKRETARIATET FOR MUSIT
TEMA:	Notat; Orientering fra styrets referansegruppes arbeid med kartlegging av alternative systemer
NOTATDATO:	25.02.2020
MØTEDATO:	28.02.2020

Notat; Orientering fra styrets referansegruppes arbeid med kartlegging av alternative systemer

Bakgrunn

Med utgangspunkt i evalueringsrapporten til Deloitte (https://wiki.uio.no/usit/musit/images/2/2e/MUSIT_EvalueringsRapport_-_1.0.pdf), og møte med eierne den 6. desember 2019, besluttet MUSITs styre, på styremøtet den 12. desember (V-sak 40/10-2019) at «Referansegruppen for styret» skulle få i oppdrag å kartlegge alternative systemer til MUSIT som finnes ved andre museer og institusjoner. Arbeidet skulle fokusere på bruker/kunde-perspektivet ved forskjellige institusjoner og hvordan disse passer eller ikke passer i forhold til MUSITs behov og funksjonaliteter. Arbeidet skal resultere i en rapport til styret.

Referansegruppen fikk følgende mandat

Referansegruppen skal utrede om det er tilgjengelig andre systemer eller løsninger som kan erstatte eller supplere dagens IT-system. Kultur og Natur skal sees på, både fra et samlingsperspektiv og fra tilgjengeliggjøringsperspektiv, uansett om ett eller flere systemer er involvert.

1. Fins det / Skal det utarbeides og tas i bruk en felles løsning for kultur og natur.
2. Fins det / Skal det utvikles og tas i bruk separate løsninger for kultur og natur.

Fordeler og ulemper ved dette skal belyses grundig.

Oppgaveramme

Referansegruppen skal:

- Innhente brukererfaringer der de snakker med andre museer/institutter om systemer de bruker for forvaltning av samlinger, i tilknytning feltarbeid, og tilgjengeliggjøring. Deres erfaring, problemstillinger osv.
- Mappe andre systemer opp mot eksisterende MUSIT-løsninger (Ny IT-arkitektur). Undersøke hvordan disse systemene vil dekke MUSITs behov og den funksjonalitet som MUSIT systemet har i dag, og mulighet for å utvide funksjonalitetene i fremtiden.
- Lagen en rapport med en liste over de systemer som referansegruppen anbefaler at Styret inkluderer i en videre undersøkelse.
- Det må lages en strukturert og tematisk sjekklister som sikrer at funksjonelle krav blir belyst og at de ulike alternativene blir sammenlignbare. For eksempel:
 - Er leverandøren liten eller stor.
 - Hvem er eier.

- Hvor mange brukere?
- Hvilken brukermedvirkning opplever brukerne.
- Kostnader; drift, innkjøp osv.

Det bør også gis en karakter på hvert punkt, for eksempel:

- 0 - fraværende
- 1 - marginalt
- 2- tilstrekkelig
- 3- utmerket

Referansegruppen vil starte sitt arbeid primo januar og fullføre arbeidet inn 16. mars 2020.

Status per februar 2020

Referansegruppen har avholdt syv Skypemøter siden oppstaren den 10. januar 2020. Gruppen har identifisert ca. ni Collection Management Systemer som det er aktuelt å undersøke videre. Det har blitt utarbeidet et spørreskjema og et introduksjonsbrev som har blitt sent til utvalgte institusjoner og museer. Responser har blitt bra og referansegruppen er i prosess med å samle informasjonen. Purring på svar, og oppfølgende spørsmål til de svarene som har kommet inn, blir tatt etter hvert.

Liste over utvalgte institusjoner og collection management systemer (CMS)

MUSEUM / INSTITUTT	Collection Management System (CMS)
Norsk Folkemuseum	PRIMUS
Mjøsmuseet	PRIMUS
Varanger Museum	PRIMUS
Vardø Museum	PRIMUS
PRIMUS - Sverge arkeologi	PRIMUS
Nasjonalmuseet	Zetcom AG (Museum Plus)
Munchmuseet	Museum Plus
Naturhistorisk museum (UiO)	Corema
Naturhistorisk museum (UiO)	IRISBG
Agder Natural History Museum and Botanical Garden	IRISBG
Riksmuseet i Stockholm / Swedish museum of natural history	DINA
Andre finske museer	Kotka
Finnish Museum of Natural History Luomus	Kotka
Riksantikvarieämbetet - Sverige	KE EMU - del av Axiell
Nationalmuseet i København	K-Samsøk, Kringla
Moesgård museum	Felles system /Specify/SARA
Århus og Vejle museum	SARA (Axiell)
British Museum	SARA (Axiell)
Staatliche Museen zu Berlin	Egen utviklet
Statens Historiska i Stockholm	Egen utviklet

Collection Management Systemer:

Det har vært vanskelig å finne et collection management system (CMS) som dekker behov til både kulturhistorisk- og naturhistoriskmateriale samtidig. Det er ikke lett å finne et CMS som dekker kulturhistoriske behov. Men, det ser ut til at det finnes flere CMS som ivaretar det naturhistoriske-materialet.

Nedenfor er en kort oppsummering av noen CMS på dette stadiet i prosessen. Vi har ennå ikke fått svar fra alle museene på spørreskjemaet. Derfor er heller ikke alle CMS nevnt i listen over omtalt, og for de som er nevnt er det bare foreløpig informasjon. Et fullstendig oversikt med vurdering vil leveres i rapporten til styret.

DINA. DINA ble utarbeidet av Riksmuseet i Stockholm for naturhistorisk materiale. DINA ble vurdert av MUSIT i 2016 under arbeidet med Ny IT-arkitektur. På det tidspunktet ble det besluttet at organisasjonen ikke var stabil nok for at MUSIT kunne vurderer å slutte seg til organisasjonen og DINA. Riksmuseet ble kontaktet på nytt og det viser seg at de er i prosess med å avvikle DINA. Samtaler med en sentral utvikler i DINA ved Museum für Naturkunde i Berlin 12. februar 2020 viser at DINA ikke har en modul for å registrere objekter. Denne delen var tidligere basert på et samarbeid med Specify, som nå har trukket seg ut av DINA-konsortiet. Det er ikke behov for å følge opp dette videre siden det skal avvikles.

Kotka. Kotka ble utarbeidet av Finnish Museum of Natural History (Luomus) og brukes av naturhistoriske museer i Finland. Kotka ble også vurdert av MUSIT i 2016, men på dette tidspunkt var deres valg av webløsningen sett på som ikke nok utviklet, og at systemet ikke ville kunne ivareta behovet MUSITs faggrupper hadde på det tidspunktet. Vi er i gang med å hente inn svar på spørreskjemaene som har blitt sendt til 13 museer i Finland.

Tilbakemelding på dette systemet fra brukere og administratorer ved Luomus er at Kotka er et CMS som dekker mesteparten av museets behov. Systemet er nettbasert, og fungerer meget bra på mobilplattformer. Bruken og oppsett beskrives hovedsakelig som «intuitiv».

KE EMu. KE EMu ble vurdert i 2009 som et mulig alternativ CMS for naturhistorisk materiale. På den tidspunkt ble KE EMu vurdert som å ikke være egnet til brukt ved universitetsmuseene. Konkusjonen var bla. at KE EMu ville kunne håndterer alle museenes data, men grensesnittet i testversjonen var svært komplisert. Ikke alle i utvalget var enig i konkusjonen. Styremøte den 24.11.2009 (V-sak 04/04-2009) besluttet at KE EMu ikke skulle velges som samlingsforvaltningssystem for universitetsmuseene.

KE EMu er nå en del av Axiell sitt EMu.

Axiell. Axiell ble opprettet i 1980s for bibliotekene i Sverige. Axiell lager blant annet EMu. **EMu** er et stort CMS som brukes av mange store naturhistoriske museer i verden.

Corema. Corema ble først utviklet i 2009 av Compositae AS i samarbeid med Digital Forvaltning AS (Norge) for Naturhistorisk museum (NHM) i Oslo. NHM bruker den til DNA bank, fugl- og pattedyrsamlinger. Corema er også brukt av IrisBG. Tilbakemelding fra NHM er

at CMS fungerer utmerket for nesten alle de formål som den var utviklet til å gjøre. Bruken og oppsett beskrives hovedsakelig som «intuitiv». Systemer kan ikke brukes off-line og kan ikke brukes på mobilplattformer.

IrisBG. IrisBG ble utviklet i 1996 for naturhistorisk hage ved NHM. IrisBG ble utviklet i samarbeid mellom Digital Forvaltning AS - Norway, Compositae AS - Norway og Botanical Software Ltd i England. I desember 2019 ble det besluttet å avslutte samarbeid i nåværende form. Compositae AS, og Botanical Software Ltd vil forsetter å levere software osv., men ikke som et felles konsept. Det er uklart om dette vil påvirke utvikling / oppdateringsbehov fremover. IrisBG er først og fremst brukt av naturhistoriskhager. Siste versjon av IrisBG er fra 2018.

Tilbakemelding fra NHM er at IrisBG dekker deres behov og fungerer meget bra. Den kan brukes på mobilplattformer, men denne funksjonen er levert av andre og medfører tilleggskostnader.

PRIMUS. I Deloitte rapporten ble PRIMUS tatt opp som et eventuelt alternativ for å ivareta MUSITs behov. PRIMUS ble ikke grundig vurdert av Deloitte og er det CMS som brukes av norske museer som ligger under Kulturdepartementet.

Zetcom AG (Museum Plus).

Norges Nasjonalmuseum for Kunst brukte tidligere PRIMUS, men konkluderte med at systemet ikke ivaretok deres behov. Museet har nettopp gjennomgått en omfattende vurdering av flere CMS (Axiell ALM – Axiell Collections, Keepthinking Ltd – QI, Skinsoft – S-museum, og Zetcom AG – MuseumPlus), og har besluttet å bruke Zetcom AG – MuseumPlus. Vi skal ha et møte med Nasjonalmuseet for å høre nærmere om deres prosess med å vurdere ulike CMSer.

SARA (Axiell) Kontaktmuseer: Nationalmuseet, København; Moesgård museum, Århus og Velje museum, Velje.

Den danske Slots- og Kulturstyrelsen (Direktorat) har, ved hjelp av Axiell, utviklet og satt i drift et felles samlingsforvaltningssystem for kunst- og kulturhistoriske museer i Danmark. I bunnen ligger Axiell collections. Systemet har betegnelsen SARA. SARA er nettbasert og tilgjengelig for alle museer i Danmark som er pålagt å bruke systemet.

Informasjon om systemet ligger på:

<https://slks.dk/omraader/kulturinstitutioner/museer/museernes-opgaver-og-drift/registrering/sara/>
https://slks.dk/fileadmin/user_upload/SLKS/Omraader/Kulturinstitutioner/Museer/Vejledning_til_SARA.pdf

Systemet er i drift, men dekker foreløpig ikke arkeologi og «formidling til publikum». Nationalmuseet og Moesgård har i drift gamle, egenutviklede CMS som var felles for museer nasjonalt. Systemet utvikles ikke videre. CMS'et inneholder to komponenter – GenReg (objektregistrering) og PladsKons (konservering). Tilbakemelding på dette systemet fra brukere og administratorer ved Nationalmuseet og Moesgaard gir inntrykk av en dekkende CMS, men bruken og oppsett beskrives ikke som «intuitiv», i.e. et komplisert registreringsoppsett og i drift.

Det er heller ikke nettbasert. Det er ikke behov for å følge opp dette videre siden det ikke skal brukes lengre.

De arkeologiske museene avventer en ferdig utviklet SARA database for arkeologi. Moesgård omtaler brukergrensesnitt og søk i SARA som komplekse og ikke intuitivt. Hjelp i systemet omtales som rask. Vejle museum har implementert systemet og arbeider med opplæring. Museet rapporterer om problemer med migrering av data fra gammelt til nytt CMS.

25. februar 2020

Referansegruppen for styret

Torkild Bakken	NTNU Vitenskapsmuseet
Asbjørn Engevik	Universitetsmuseet, UiB
Ingrid Louise Flatval	Kulturhistorisk museum, UiO
Jan T. Lifjeld	Naturhistorisk museum, UiO
Arne Johan Nærøy	Arkeologisk museum, UiS
Geir Rudolfsen	Norges arktiske universitetsmuseum, UiT

Susan Matland, Daglig leder for MUSIT, og sekretær for referansegruppen

Forslag til vedtak: Årsmøtet tar det fremlagt notat til orientering.